

Europese missieopdracht voor Milieu en Oceanen

Sinds de Europese verkiezingen gaat het in Brussel niet alleen over een Green Deal maar ook over een missieopdracht 'Milieu en Oceanen'. Nederland wil daar graag invloed op uitoefenen, maar hoe krijg je Nederlandse kennis en expertise in Brussel voor het voetlicht? Aan het woord zijn Lotte Lankveld en Xander Hoekman van de PV EU.

'Den Haag en Brussel gaan hand in hand'

Lotte Lankveld en Xander Hoekman werken namens het ministerie van I&W bij de PV EU in Brussel, de Permanente Vertegenwoordiging van het Koninkrijk der Nederlanden bij de Europese Unie. De PV EU bestaat uit ambtenaren van de verschillende Nederlandse ministeries. Het dagelijkse werk bestaat o.a. uit netwerken, onderhandelen, lobbyen en coalities vormen namens Nederland in de Europese Unie.

Lotte Lankveld werkt er sinds vier jaar. Ze begon er met het thema 'transport', waaronder scheepvaart. De afgelopen twee jaar heeft ze gewerkt voor de FoP-IMP, dat staat voor Friends of the Presidency for Integrated Maritime Policy. "In die IMP-werkgroep komen veel verschillende aspecten samen: van visserijbeleid tot klimaatadaptatie, en van scheepvaart tot plastics."

Maar wat gebeurt er nou concreet in zo'n FoP-IMP? "Via de instructies uit Den Haag leveren we input op het beleid, actieplannen, raadsconclusies of bepaalde partnerschappen, zoals voor oceanen. Die inhoudelijke input stroomt vervolgens nog door twee werklagen heen voordat het op een hoger niveau kan worden afgehecht. In dat stadium gaat het vaak om hamerstukken."

Wat is er de laatste tijd tot stand gekomen? "In die afgelopen vier jaar heb ik vooral het belang van het thema klimaat en milieu zien toenemen. De mensen uit Den Haag hebben daar - samen met de stakeholders - hard aan gewerkt. Dat harde werken heeft zijn weerslag op hoe Nederland gezien wordt in een groep als FoP-IMP. Den Haag en Brussel gaan hand in hand."

Nieuw momentum door Green Deal

In mei 2019 waren er EU-parlementsverkiezingen. Wat merken ze daarvan bij de PV EU? Lankveld legt uit: "Na de verkiezingen wordt er een nieuwe Europese Commissie gevormd. We moeten nog even wachten tot na de stemming door het Europese parlement. Vervolgens zet voorzitter Ursula von der Leyen nieuw beleid uit. Daarbij legt ze de lat hoog, ze wil van Europa het meest duurzame continent ter wereld maken. Een belangrijke pijler van dat groene beleid is de Europese Green Deal, die valt onder vicevoorzitter Frans Timmermans (DG Climate Action). Er zijn vijf EU-commissarissen die onder deze Green Deal vallen: voor Gezondheid, Landbouw, Transport, Energie, en last but not least: Milieu en Oceanen. Hiermee hebben we dus een enorm belangrijk momentum te pakken. Nog nooit eerder is er zoveel aandacht geweest voor het thema

oceanen in relatie tot IMP (integrated maritime policy)."

Ze vervolgt: "Logisch dat Nederland graag invloed wil uitoefenen op dit nieuwe EU-beleid. Verschillende departementen leveren daarvoor de nodige input. We brengen die input vervolgens verder naar DG MOVE (transport), DG ENVI (milieu) en DG MARE (Maritieme Zaken en Visserij)."

Ondertussen grijpt Lankveld zelf het natuurlijke momentum aan voor een persoonlijke koerswijziging: ze gaat binnenkort verder met het thema transport bij DG MOVE. Haar collega Xander Hoekman neemt het werk bij de FoP-IMP over. Hoekman werkt nu nog aan het thema luchtvaart. Hij vertrouwt erop dat de inhoudelijke overgang naar de FoP-IMP soepel zal verlopen. "De expertise komt immers van de collega's uit Den Haag."

Missieopdracht Milieu en Oceanen

In de FoP-IMP krijgt Hoekman te maken met de missieopdracht 'Milieu en oceanen', die voorzitter Ursula von der Leyen begin september 2019 aan de nieuwe EU-commissaris voor Maritieme Zaken en Visserij, Virginijus Sinkevicius heeft gegeven. In de missieopdracht staat beschreven wat er de komende jaren moet gebeuren. Op hoofdlijnen gaat het om twee speerpunten: 'het behoud van Europa's natuurlijke milieu', en om de ontwikkeling van een 'welvarende duurzame visserij en bloeiende blauwe economie'.

In een werkverslag staat te lezen dat Sinkevicius een nieuwe strategie voor het onderwerp biodiversiteit moet ontwikkelen, die gaat over Naturazoo, ontbossing, beschermde soorten en gebieden en over duurzame zeeën en oceanen. Er wordt gesproken over een 'zero-pollution'-ambitie, met aandacht voor vervuiling van water, lucht, geluid in de transportsector, vervuiling van landbouw en voedselproductie, waterkwaliteit en gevaarlijke stoffen. Er komt een actieplan voor de circulaire

economie, en voor de problematiek rond microplastics. Sinkevicius moet ook zorgdragen voor goede implementatie van de recente Single Use Plastics Directive.

Ook de visserij en het thema 'blue economy' worden genoemd in de missieopdracht Milieu en Oceanen. Het gaat onder andere om toezicht op de implementatie van de aanlandplicht en

Nooit eerder is er zoveel aandacht geweest voor het thema oceanen in relatie tot IMP (integrated maritime policy)

om meerjarige managementplannen. Maar ook over de sociale dimensie in visserijgemeenschappen, klimaatadaptatie en schone oceanen. Daarnaast wordt er met andere DG's gewerkt aan een Farm to Fork Strategy, met aandacht voor een duurzame voedselketen.

Praktische betekenis

Ronkende ambities dus, maar wat gaat dit alles betekenen? Hoekman: "Iedereen heeft het over de nieuwe groene koers van de EU. Maar de invulling en uitwerking daarvan is nog vaag. Kortom: een mooi moment voor Nederland om invloed uit te oefenen." Hoe dan? Hoekman legt uit: "Het werk van DG MARE en DG ENVI is toeleverend aan commissaris Sinkevicius. En deze valt weer onder de Green Deal van Timmermans. De komende tijd gaat het dus vooral om het samenbrengen van verschillende soorten kennis en

onderzoek, van MSP (maritime spatial planning), blauwe investeringen en van regionale maritieme coöperaties."

Met welke acties gaat Hoekman zelf aan de slag? "De missieopdracht van Sinkevicius geeft een breed overzicht, een toekomstbeeld en een ambitie. Dat alles moet gekoppeld worden aan wetgevingsvoorstellen en Raadsconclusies. Immers, pas dan gaan we er in Europa mee aan de slag. Mijn werk is dus volgend op hetgeen er door het EU-voorzitterschap geagendeerd wordt. De FoP-IMP wordt nu geleid door het Finse EU-voorzitterschap. Sinds begin september wordt er besproken welke nieuwe raadsconclusies de Lidstaten de komende jaren willen realiseren over de agenda en de beleidsprioriteiten voor het thema 'oceaan en zeeën'."

Raadsconclusies thema 'oceaan en zeeën'

Hoe gaat het verder? Het Finse voorzitterschap verwacht dat de Raad Algemene Zaken in de tweede helft van november Raadsconclusies over het thema 'oceaan en zeeën' zal vaststellen. Samen met de Haagse collega's dragen Lankveld en Hoekman bij aan de besprekingen in de FoP IMP. Omdat ze geen teksten kunnen delen adviseren ze om de berichtgeving richting de Tweede Kamer goed in de gaten te houden. De Lidstaten hebben namelijk zeer uitgebreide conclusies in beraad, onder andere over de Noordpool, scheepvaart, het klimaat, de blauwe economie, oceaan governance, biodiversiteit en visserij. Ook de duurzaamheidsdoelen voor SDG14 (Leven onder Water) komen terug in de Raadsconclusies. Met andere woorden: wordt vervolgd... ➡